

MENEJMENT FANINI O'QITISHDA TALABALAR BILIMINI NAZORAT QILISH VA BAHOLASH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH

M.B. Astanakulova

Toshkent shahar Mirobod tumani MMTB boshqarmasi

MTTFMSH bosh metodisti

Annotatsiya. *Maqolada menejment fanini o'qitish jarayonida talabalar bilimni nazorat qilish va baholash tizimini takomillashtirish masalalari tahlil qilingan. Zamonaviy ta'lim texnologiyalari, raqamli platformalar va elektron baholash vositalaridan foydalanish orqali ta'lim sifatini oshirish imkoniyatlari yoritilgan.*

Kalit so'zlar: *menejment, ta'lim sifati, bilimni nazorat qilish, baholash tizimi, kompetensiyaviy yondashuv, elektron baholash, raqamli texnologiyalar, masofaviy ta'lim.*

Аннотация. *В статье рассматриваются вопросы совершенствования системы контроля и оценки знаний студентов в процессе преподавания менеджмента. Освещаются возможности повышения качества образования посредством использования современных образовательных технологий, цифровых платформ и электронных средств оценивания.*

Ключевые слова: *менеджмент, качество образования, контроль знаний, система оценивания, компетентностный подход, электронное оценивание, цифровые технологии, дистанционное обучение.*

Abstract. *The article examines the issues of improving the system of monitoring and assessing students' knowledge in the process of teaching management. It highlights the opportunities for enhancing the quality of education through the use of modern educational technologies, digital platforms, and electronic assessment tools.*

Keywords: *management, quality of education, knowledge assessment, evaluation system, competency-based approach, electronic assessment, digital technologies, distance learning.*

Oliy ta'lim muassasalarida raqobatbardosh mutaxassislarni tayyorlash ta'lim jarayonining sifati va samaradorligiga bevosita bog'liq. Ayniqsa, menejment fanini o'qitishda talabalarning nazariy bilimlari bilan bir qatorda boshqaruv faoliyatiga oid amaliy ko'nikma va kompetensiyalarini shakllantirish muhim ahamiyat kasb etadi. Bu esa ta'lim natijalarini baholashning zamonaviy va obyektiv mexanizmlarini joriy etishni taqozo etadi.

Menejment fani iqtisodiy va ijtimoiy jarayonlarni boshqarish qonuniyatlari, tamoyillari va usullarini o'rganuvchi muhim sohalardan biri hisoblanadi. Uning predmeti boshqaruv munosabatlari, tashkilot faoliyatini samarali tashkil etish va qaror

qabul qilish jarayonlarini qamrab oladi. Shu nuqtai nazardan talabalar bilimini baholash faqat nazariy bilimlarni emas, balki tahlil qilish, muammoni hal etish va boshqaruv qarorlarini qabul qilish qobiliyatlarini ham aniqlashi lozim.

Menejment fanining shakllanishi va rivojlanishida tizimli yondashuv muhim o‘rin tutadi. Tizimli yondashuvga ko‘ra, har qanday tashkilot o‘zaro bog‘liq elementlardan tashkil topgan yaxlit tizim sifatida qaraladi. Shu sababli talabalar bilimini baholash jarayoni ham tizimli tashkil etilishi, ya‘ni maqsad, mazmun, metod, vosita va natijalarning o‘zaro uyg‘unligi ta‘minlanishi zarur.

Zamonaviy ta‘lim amaliyotida quyidagi yondashuvlardan samarali foydalanish mumkin:

- **Tizimli yondashuv** – baholash mezonlari va ko‘rsatkichlarini aniq belgilash;
- **Kompetensiyaviy yondashuv** – talabalarning kasbiy kompetensiyalarini baholash;
- **Integrativ yondashuv** – nazariy bilim va amaliy ko‘nikmalarni birgalikda baholash;
- **Vaziyatli yondashuv** – keyslar va muammoli vaziyatlar asosida baholash;
- **Refleksiv yondashuv** – talabalarning o‘z-o‘zini baholash va tahlil qilish ko‘nikmalarini rivojlantirish.

Axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining rivojlanishi baholash tizimini modernizatsiya qilish uchun keng imkoniyatlar yaratmoqda. Xususan, Moodle, Google Classroom, Microsoft Teams, Kahoot, Quizizz va Mentimeter kabi platformalar orqali joriy, oraliq va yakuniy nazoratlarni samarali tashkil etish mumkin.

Elektron baholashning afzalliklari quyidagilardan iborat:
 baholashning shaffofligi va xolisligi ta‘minlanadi;
 natijalar tezkor qayta ishlanadi;
 inson omili ta‘siri kamayadi;
 talabalarning individual ta‘lim trayektoriyasi kuzatiladi;
 ta‘lim natijalarining monitoringi osonlashadi.

Menejment fanini o‘qitishda keys-stadi, loyiha ishlari, portfolio, test topshiriqlari, biznes o‘yinlar va simulyatsion mashg‘ulotlardan foydalanish talabalarning tahliliy va boshqaruv kompetensiyalarini baholash imkoniyatini kengaytiradi.

Menejment fanini o‘qitishda talabalar bilimini nazorat qilish va baholash tizimini takomillashtirish ta‘lim sifati va samaradorligini oshirishning muhim omili hisoblanadi. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar, raqamli ta‘lim platformalari va kompetensiyaviy yondashuv asosida tashkil etilgan baholash tizimi talabalarning bilim, ko‘nikma va kasbiy kompetensiyalarini xolisona aniqlash imkonini beradi. Natijada bo‘lajak mutaxassislarning kasbiy tayyorgarligi va raqobatbardoshligi oshadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. Drucker P. The Practice of Management. – New York: Harper & Row, 1954.
2. Fayol H. General and Industrial Management. – London: Pitman Publishing, 1949.
3. Mescon M., Albert M., Khedouri F. Management. – New York: Harper Collins Publishers, 1992.
4. Lednev V.S., Nikandrov N.D., Rijakov M.V. Gosudarstvenniye obrazovatelniye standarti v sisteme obshego obrazovaniya: teoriya i praktika. – Moskva: Voronej, 2002.
5. O‘zbekiston Respublikasining «Ta’lim to‘g‘risida»gi Qonuni. – Toshkent, yangi tahrir.
6. Ishmuxamedov R.J., Yo‘ldoshev M. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. – Toshkent, 2021.
7. Xodiyev B.Y. Menejment nazariyasi va amaliyoti. – Toshkent: Iqtisodiyot, 2020.